

Manden har maaske intet at betale med. Jeg skal yderligere nævne, hvad der er endnu værre end dette, nemlig at man aldrig faar Fred, at efter Paragraffen, som den nu er affattet, vil en Aalegaardsejer aldrig kunne være sikker fra det ene Aar til det andet. Nu er dog Forholdet dette, at naar nogen endelig bliver nødt til at føre Proces, saa kan han gaa til Højesteret, og naar han faar en Højesteretsdom for, at det og det er lovligt, eller at der har man ikke Lov til at komme, da vil der ikke være nogen, som derefter vil driste sig til at krænke hans Ret; thi hvis nogen vilde prøve derpaa, vilde han øjeblikkelig med Dommen i Haanden kunne gaa til Fogeden, der øjeblikkelig vilde skaffe Manden væk. Men hvorledes bliver det efter dette Forslag? Det formelig opfordrer Folk til at komme igen hvert Aar. Ganske vist, der er en lille Bestemmelse om, at Nævnet, hvis Fiskeren kommer igen, og hvis han paa ny rejser en Sag Aaret efter, at en tilsvarende Sag en Gang er afgjort, efter Omstændighederne kan idømme ham en Bøde paa 100 Kr. for unødigt Trætte. Det kan naturligvis gøres, men imidlertid har Manden siddet der og fisket, og bagefter har han maaske ingen Ting at betale Bøden med og vil vel saa vidt muligt søge at unddrage sig den. Saa staar der endelig, at den af Nævnet eller Overnævnet truffne Afgørelse ikke kan indbringes for Domstolene, den er altsaa inappellabel, den gælder som en Højesteretsdom. Herom vil jeg tillade mig at sige: Er det virkelig Meningen, at vi efterhaanden skulle afskaffe Domstolene? Skulle vi saa ikke hellere se at faa den Grundlovsparagraf, som taler om, at den dømmende Magt er hos Domstolene, ophævet, siden vi dog nu gøre, hvad vi kunne for at unddrage al Ting fra Domstolene, og derved berøve Befolkningen det Værn, den hidtil har haft. Det er jo saaledes, som der staar i Betænkningen fra Flertallets Side, at man ikke vidste, hvad man skulde gøre, og saa laa det nær at ty til „den i Tiden saa aktuelle Voldgiftstanke“. Ja, det skal jeg villigt indrømme, den er sandelig aktuell. Men medens det slet ikke skulde genere mig i mindste Maade i næste Rigsdags-samling at stemme f. Eks. for en Voldgiftstraktat med Fyrsten af Monaco eller Montenegro, vil jeg dog finde, at med de Forhold, som der her er Spørgsmaal om, er det en ganske anden Sag, og en meget betænkkelig Sag at indlade sig paa. Vi have i denne Rigsdagssamling — ja, jeg

stemte ganske vist derimod —, men Rigsdagen har i denne Samling vedtaget en Lov, som jeg finder i højeste Grad uheldig. Det er Loven om Voldgift med Hensyn til Handel med Husdyr. Se, den Lov indførte Voldgift, men den havde i hvert Fald det gode ved sig, at den ikke satte Domstolene paa Porten, det gjorde den paa ingen Maade, thi den bestemte, at enhver, som vilde, ved selve Handelens Indgaaelse kunde sige: Kommer der Tvist mellem os, skal Sagen afgøres ved Domstolene! Men denne Lov gaar ikke saa vidt, den vil end ikke have med Domstolene at gøre. Her er man fuldstændig prisgiven. Ja, er det ikke mærkeligt, at Tingene, Tingenes udmærkede Fiskehoveder, arbejde paa at finde en Udvej her, og efter at man har arbejdet paa dette i flere Aar, ender det med, at man erklærer sig renonce og siger: alle vi 180 Medlemmer vide ikke, hvorledes vi skulle ordne denne Sag, hvad vi skulle gøre ved den, og derfor overlade vi dette store og vanskelige Spørgsmaal, som Aaringer igennem har beskæftiget os alle, til ganske ubekendte Personer ude omkring i Landet, ganske ubekendte Personer, som vi ikke ane, hvem blive. Man overlader ganske roligt sit Velfærd, sine Rettigheder, uden at betænke sig, til saadanne ganske ubekendte Personers endelige Afgørelse. Man udelukker Domstolene og siger til Aalegaardsejerne, som hidtil have troet, at de havde en Beskyttelse for deres Ret: Det er forbi, fra den Dag, hvor denne Lov træder i Kraft, er eders Ret i Hænderne paa nogle tilfældige Personer ude omkring i Landet! Det er det, man gør, det forekommer mig virkelig at være at gaa meget vidt, og jeg vil paa ingen Maade kunne stemme for et Lovforslag, som gaar i en saadan Retning, som har en saadan Tendens. Medens alle de andre Paragraffer i Lovforslaget efter alles Sigende skulle være gode og egnede til virkelig at udrette noget godt — og man er jo ogsaa enig om dem —, er denne Paragraf af den Beskaffenhed, at den sætter en Plet paa Loven, og den gør det i den Grad, at den danske Rigsdag efter min Mening ikke kan være bekendt at vedtage den. Det er min Mening, at man kan ikke være bekendt i vigtige, store Spørgsmaal som dette at berøve visse Medborgere — thi det er det, man gør — *visse bestemte Medborgere*, nemlig dem, der eje Aalegaarde, deres grundlovmæssige Ret til at søge den Beskyttelse, som Domstolene give dem, og fuldstændig overlade dem til Tilfældighedernes Spil,